

Knjiga Zekerijaha Smajića "Evropska unija i zemlje bivše Jugoslavije", neobično je i inspirativno štivo o političkim, ekonomskim i praktičnim aspektima funkcionisanja Evropske unije, te o izgledima novonastalih država na prostoru bivše Jugoslavije da se uključe u procese evropskih integracija. Vremenski vakuum i brzina uništavanja nekadašnje SFRJ, s razornim posljedicama, proglašavanje novih nezavisnih država, međuetnički rat, i tragedija koja je pratila takav rasplet - prisutni su u ovoj knjizi kao svjedočanstvo i zapis o vremenu u kojem se nalazila tadašnja SFR Jugoslavija kao nesuđeni 'favorit' Evropske unije.

Impresivan prikaz političkih, trgovinskih i drugih veza između SFRJ i EU iz vremena uoči rata, slikovito odražava težinu i teret svih budućih prilagođavanja zahtjevima Zapadne Evrope.

Složenost procedure prijema u EU, institucionalna, razvojna i druga prilagođavanja - dati su u posebnim poglavljima knjige, koja samo na prvi pogled nemaju dodirnih tačaka. Međutim, svi odjeljci su veoma povezani i čine uporedan prikaz onoga što EU jeste i onoga što druge države treba da urade da bi se priključile Uniji. Unutrašnji odnosi i mehanizmi funkcionisanja Evropske unije odslikani su prikazom organizacione strukture, najvažnijih institucija, političkih organa i savjetodavnih tijela. Vjerovatno je to i bio najbolji način da se ukaže na rigorozne uslove i pravila ponašanja unutar Unije, a istovremeno da se ovjekovječi i poruka onima koji, olakim preuzimanjem obaveza, očekuju 'lakoću' i u odnošenju EU prema potencijalnim kandidatima za pridruživanje.